

การประเมินความเสี่ยง การทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลวังหมี่
อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

องค์การบริหารส่วนตำบลวังหมี่
โทร ๐๔๔ ๐๘๑ ๐๖๕

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

มาตรการป้องกันการทุจริต สามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตใน องค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบ และการปฏิบัติงาน ตามมาตรการ ควบคุมภายใน ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตได้ ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ ในองค์กรจะช่วยเป็น หลักประกันองค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือใน กรณีที่พบกับการทุจริต ที่ ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความ เสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหาย ที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะ ได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กร ที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็น การ มุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการ กระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร องค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล

๑) เพื่อสร้างมาตรการในป้องกัน สกัดกัน ลด และปิดโอกาสการทุจริต

๒) เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับต่าง ๆ

๓) เพื่อเพิ่มมูลค่าขององค์กรต่อผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมั่นใจในระบบธรรมาภิบาล และ ความซื่อตรงขององค์กร

๔) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

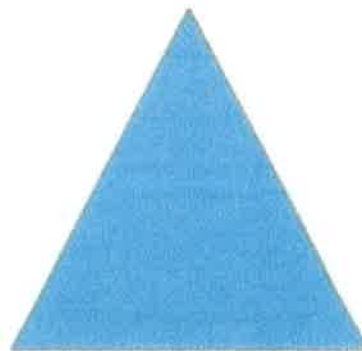
กรอบแนวคิด นิยามตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ

๑ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต การดำเนินการตรวจสอบเพื่อตรวจจับการทุจริตใน องค์กร สิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการคือ ศึกษาเกี่ยวกับ พัฒนาการของทฤษฎีการทุจริต และทำความเข้าใจ องค์กรประกอบ ของพฤติกรรมที่ทำให้เกิดกระบวนการทุจริต และ กระบวนการติดตามเพื่อค้นพบการทุจริตใน รูปแบบต่าง ๆ โดยมีพัฒนาการของทฤษฎีการทุจริต ดังนี้

การพัฒนาของทฤษฎีการทุจริต (Fraud Theory)

แรงกดดัน
(pressure)

โอกาสในการกระทำทุจริต
(Opportunity)

การให้เหตุผลเข้าข้างตัวเอง
(Rationalization)

ภาพ การพัฒนาของทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต
ที่มา: (Cressey, ๑๙๕๓)

Cressey (๑๙๕๓) ได้เผยแพร่ผลการศึกษาทฤษฎีการทุจริต โดยระบุว่า การกระทำการทุจริต นั้นเกิดจากสาเหตุ ๓ ประการ โดยทั้ง ๓ ประการจะต้องเกิดขึ้นพร้อมกันทั้งหมดจึงจะเกิดการทุจริตขึ้นโดยมีชื่อ เรียกว่าสามเหลี่ยมทุจริต ซึ่งหน่วยงานส่วนใหญ่นำไปปรับใช้กับการประเมินความเสี่ยงและวางแนวทางป้องกัน การทุจริตด้วยทฤษฎีสามเหลี่ยมทุจริตอย่างแพร่หลายสาเหตุ ๓ ประการประกอบด้วย

(๑) โอกาส (Opportunity) คือ การมีช่องทางที่จะดำเนินการได้เหตุการณ์ที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดการทุจริตจะเป็นสถานการณ์ที่เปิดช่องให้คนใดคนหนึ่งกระทำการทุจริตได้โดยที่เขาไม่รู้หรือเชื่อว่าเขาไม่มี โอกาสถูกจับได้หรือมีโอกาสน้อยที่จะถูกจับได้องค์กรใดก็ตามที่ไม่มีการดำเนินการอย่างจริงจังที่จะโอกาสถูกจับ ได้หรือมีโอกาสน้อยที่จะถูกจับได้องค์กรได้ป้องกันการทุจริตก็เท่ากับเปิดโอกาสให้เกิดการทุจริตในองค์กร

(๒) แรงจูงใจหรือแรงกดดัน (Motivation/Pressure) มาจากหลายรูปแบบ เช่น ปัญหาการเงิน หนี้สินการพนันติดยาเสพติด ชอบเที่ยวเตร่มีภรรยาอื่นล้นพันตัว ความโลภอยากได้อยากมีถือเป็นแรงผลักดัน อย่างหนึ่งและบางกรณีมาจากความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรมจากองค์กร

(๓) การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) คนที่กระทำการทุจริตจะหาเหตุผลโน้มน้าวใจตนเองที่จะกระทำสิ่งนั้นด้วยฐานความคิด (Mindset) ที่สนับสนุนการกระทำการทุจริตหาข้ออ้างที่ยกมา เพื่อให้ตนเองลดความรู้สึกผิดในการกระทำทุจริต เช่น เงินเดือนน้อย หัวหน้างานไม่เป็นธรรม เป็นต้น

ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ Wolfe & Hermanson (๒๐๐๔) กล่าวว่าโอกาส คือ ประตุสู่การ ทุจริตส่วนแรงจูงใจ (Pressure) และการหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) เป็นการสนับสนุนที่จะพา ตนเองเข้าไปสู่กระบวนการทุจริตทั้งนี้บทความนี้มีการเพิ่มสาเหตุที่ ๔ คือ ผู้กระทำผิด หรือทุจริต ต้องเป็นผู้ที่มี ศักยภาพความสามารถ (Capability) ซึ่งสามารถมองเห็นช่องทางกระทำการทุจริตหรือการละเมิด กฎและ นโยบายที่มีได้และสามารถเปลี่ยนโอกาสในการทุจริตให้กลายเป็นความจริงได้ผู้ที่ มีสมรรถนะ ความสามารถ (Competence) มีลักษณะทั่วไป คือ

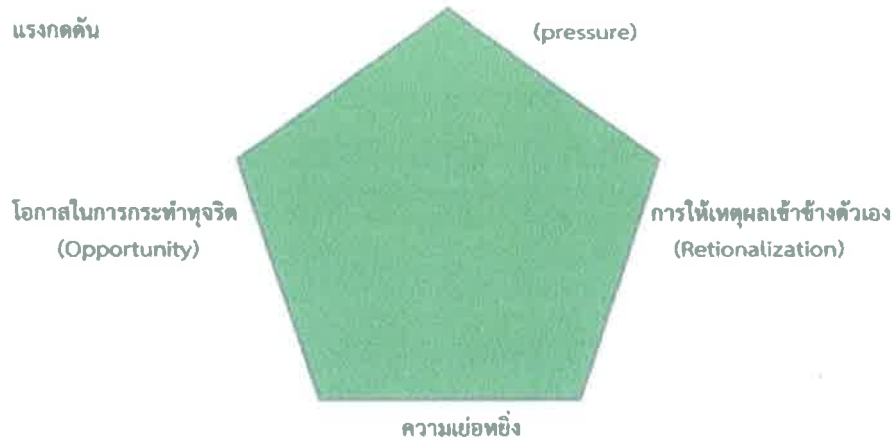
- ๑) อำนาจหน้าที่ภายในองค์กรเอื้อต่อการทุจริต
- ๒) มีสติปัญญาเพียงพอในการทำความเข้าใจและใช้ประโยชน์จากสถานการณ์เพื่อก่อทุจริต
- ๓) ความมั่นใจสูงว่ายากต่อการตรวจจับได้
- ๔) มีความสามารถหรือทักษะการบีบบังคับขู่เข็ญผู้อื่นให้เห็นด้วยหรือโน้มน้าวให้มองเป็น

ถูกได้

๕) มีความสามารถโกหกได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

๖) สามารถบริหารจัดการ ต่อความเครียดหรือแรงกดดันสูงได้ ซึ่งเป็นที่มาของทฤษฎีห้าเหลี่ยม ทุจริต (Rabi & Noorhayati, ๒๐๑๕) ตามทฤษฎีห้าเหลี่ยมทุจริตดังกล่าวการพัฒนาของทฤษฎีห้าเหลี่ยมการ ทุจริต

การพัฒนาของทฤษฎีห้าเหลี่ยมการทุจริต (Fruad Pentagon Theory)

ที่มา : วารสารจัดการและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๗)

โดยหลักทฤษฎีทั้งสามได้กล่าวถึงสาเหตุของพฤติกรรมผู้กระทำผิดหรือสิ่งที่จะก่อให้เกิดการทุจริตตามตารางดังนี้

Triangle Fraud	Four-sided Diamond	Fruad Pentagon Theory
๑.Opportunity	๑.Capability	๑. Opportunity
๒.Pressure	๒.Opportunity	๒.Pressure/ Motive
๓.Rationalization	๓.Incentive/Motive	๓. Rationalization
	๔.Rationalization	๔. Capability
		๕.Arrogance

คำอธิบายความหมายของคำศัพท์ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต	
Opportunity	โอกาส เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เอื้ออำนวย มีสิ่งล่อตาล่อใจเปิดโอกาสที่จะฉกฉวยผลประโยชน์ เนื่องจากความบกพร่องหรือจุดอ่อนของระบบงาน หรือช่องว่างของ กฎระเบียบที่เปิดโอกาสให้ทำได้
Pressure	ความกดดัน ความกดดัน และแรงกดดันเมื่อเกิดเหตุการณ์คับขันจากสภาพแวดล้อม ที่เป็นอยู่มีความจำเป็นต้องการใช้เงิน
Rationalization	มีเหตุผล มีเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าสามารถทำได้ คนอื่นยังสามารถทำได้โดยไม่คิดว่าผิด มีความสามารถ และโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่
Capability	ความสามารถ มีความสามารถที่ทำได้ที่เกิดจากอุปนิสัย ความสามารถเฉพาะตัวของ ผู้ปฏิบัติงาน และลักษณะงานเอื้อประโยชน์ที่จะประพฤติมิชอบและทำการทุจริตได้
Incentive/Motive	แรงจูงใจ แรงบันดาลใจ มีสิ่งจูงใจ
Rationalization	มีเหตุผล มีเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าสามารถทำได้ คนอื่นยังสามารถทำได้โดยไม่คิดว่าผิด มีความสามารถ และโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่
Greed	ความโลภ เกิดความละโมภโลภมาก เห็นคนอื่นทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ จับไม่ได้ จึงหลงผิดอยากทำบ้าง ไม่พึงพอใจในสิ่งที่ตนมี
Need	ความต้องการอยากได้ ความต้องการหรือความจำเป็นที่ต้องการใช้เงิน จึงเป็นแรงกดดัน ใ้ทำทุกสิ่งทำได้เพื่อให้ได้เงินมา
Expectation	ความคาดหวัง ความหวังว่าสิ่งที่ตนกระทำไม่มีผู้อื่นล่วงรู้ และเอาผิดได้ หรือโอกาสที่จะ ถูกค้นพบการกระทำที่ผิด ถูกจับได้และรับการลงโทษน้อยมาก
Arrogance	ความหยิ่งยโส หยิ่งยโสของตนเอง
Exposure	การเปิดเผยหรือโอกาสถูกจับได้ หมายถึง ความกลัวหรือความเสียวที่จะถูกเปิดเผยหรือ ถูกลงโทษหากระบบลงโทษไม่เข้มงวด หรือการตรวจสอบไม่จริงจัง บุคคลก็จะ ไร้รู้สึกกลัว ผลของการกระทำ

กรอบแนวคิด และนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริตพร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กรจึงเป็นหลักการบริหารจัดการที่มุ่งสู่การเป็นการเป็นราชการใสสะอาด สามารถสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานของส่วนราชการให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อป้องกัน สกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริต เพื่อยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) โดยได้จำแนกประเภท การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

- ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต
- ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

กรอบแนวคิดการพัฒนาการประเมินเชิงคุณภาพการบริหารจัดการความเสี่ยงการ

- ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Management Systems: CRMS)

CRMS จะต้องสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาหน่วยงานในเชิงบวกมากกว่าทำให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรู้สึกกังวล

- ผลการประเมิน CRMS ควรให้แนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนให้กับหน่วยงานไปในตัว

- หน่วยงานราชการที่ได้รับการประเมิน CRMS ได้ประโยชน์จากการประเมิน สามารถนำผลการประเมินไปปรับปรุง พัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และได้รับประโยชน์ในมุมของการสื่อสารภาพลักษณ์องค์กร โดยเฉพาะการแสดงให้เห็นสังคมและสาธารณชนรับรู้ว่าหน่วยงานให้ความสำคัญกับการยับยั้งการทุจริต

กรอบตามหลักของการควบคุมภายในองค์กรตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอกในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและทั้งนี้

องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กันจึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร มี ๕ องค์ประกอบ ดังนี้

๑.๑) Governance and Culture (การกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร)

ประกอบด้วย บทบาทของคณะกรรมการ โครงสร้างการดำเนินงานตามเป้าหมายกลยุทธ์ การกำหนดวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ การยึดมั่นต่อค่านิยมองค์กร และการสร้างความเข้มแข็งด้านทุนมนุษย์

๑.๒) Strategy & Objective Setting (กลยุทธ์และวัตถุประสงค์องค์กร)

ประกอบด้วย การวิเคราะห์บริบทของธุรกิจ การกำหนดระดับความสามารถในการรับความเสี่ยง การประเมินทางเลือกของกลยุทธ์จัดการความเสี่ยงองค์กรและการวางเป้าประสงค์ทางธุรกิจภายใต้ความเสี่ยง

๑.๓) Performance (เป้าหมายผลการดำเนินงาน)

ประกอบด้วย การระบุความเสี่ยง การประเมินระดับความรุนแรง การจัดลำดับความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง และการพิจารณาภาพรวมของความเสี่ยงองค์กรทั้งหมด

๑.๔) Review & Revision (การทบทวนและปรับปรุง)

ประกอบด้วย การประเมินความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการบริหารความเสี่ยง การทบทวนความสามารถในการจัดการและระดับความเสี่ยง และการปรับปรุงพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงองค์กร

๑.๕) Information, Communication & Reporting (สารสนเทศการสื่อสารและการรายงาน)

ประกอบด้วย การใช้สารสนเทศสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง การใช้ช่องทางการสื่อสารต่างๆ สนับสนุนการบริหารความเสี่ยงและการรายงานความสำเร็จการดำเนินการรวมทั้งวัฒนธรรมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นสิ่งที่ COSO พยายามมุ่งเน้นนำเสนอในการปรับปรุงนี้คือการแสดงให้เห็นว่าการบริหารความเสี่ยงองค์กรนั้นเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการสร้างคุณค่าผ่านกลยุทธ์และตัวแบบธุรกิจขององค์กรอย่างแท้จริง

ปัจจัยสำเร็จในการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑ ความมุ่งมั่นของผู้นาองค์กร ในการวางระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของ องค์กรที่ยอมรับว่าความเสี่ยงการทุจริตมีอยู่จริง หากมีประเด็นการทุจริตต้องยกระดับเป็นบทเรียนเพื่อเรียนรู้ และหาแนวทางการบริหารจัดการป้องกันการเกิดซ้ำๆสำคัญที่ช่วยผลักดันให้องค์กรเติบโตไม่ใช่ ความสามารถในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงการทุจริต แต่คือการที่ผู้นาองค์กรต้องทำให้เรื่องของการบริหารความเสี่ยงการทุจริตเป็นนโยบายและแนวทางที่ทุกส่วนจะต้องนำไปปฏิบัติ

๒ ความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงการทุจริตในทิศทางเดียวกันของคนในองค์กร

๓ กำหนดกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างทั่วถึงทั้งองค์กร และกระทำการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ มีตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ต้องมีความเที่ยงธรรม ด้วยการมองจากบุคคลภายนอกมองไปที่กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน (Outside in) และอาจให้มีผู้แทนจากภายนอก เช่น ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประเมินความเสี่ยง การทุจริตเพื่อให้มีมุมมองที่รอบด้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์

๔ มีการเปิดเผยแผนและผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในเว็บไซต์ของหน่วยงาน และมีการสื่อสารภายในหน่วยงาน ติดตามประเมินผลเพื่อวัดประสิทธิผลของแผนบริหารจัดการความเสี่ยง การทุจริตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอาจมีการเปลี่ยนแปลง มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้เพียงพอหรือไม่ และมาตรการที่กำหนดไว้ใช้ได้จริง หรือใช้ได้จริงแต่ไม่ได้ผล และสร้างความตระหนัก (Awareness) เรื่องความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

นิยามประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทของความเสี่ยงการทุจริต (Types of corruption risks) ในการประเมินเชิง คุณภาพ “ระบบ การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Management Systems: CRMS) ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ประกอบด้วย ๓ ด้าน ดังนี้

ตารางที่ ๑ นิยามประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

ด้านที่	ประเภท	
ด้านที่ ๑	การอนุมัติ อนุญาต	การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการ อำนาจความสะดวก ในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือตามระเบียบ/ข้อบังคับ ของหน่วยงาน
ด้านที่ ๒	การใช้อำนาจ และ ตำแหน่งหน้าที่	อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือจากการ ปฏิบัติหน้าที่ โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือ ละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ
ด้านที่ ๓	การใช้จ่าย งบประมาณ	งบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงิน อุดหนุนหรือเงินที่ ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นงบกลาง เงินนอกงบประมาณ และโครงการที่ ใช้จ่ายจากเงินสะสมของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ หมายเหตุ : ๑. หน่วยงานไม่สามารถใช้โครงการที่หน่วยงานได้รับ การจัดสรรงบประมาณ รายการในงบลงทุน วงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไปที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง วกทำการ ประเมินความเสี่ยง ด้านการใช้จ่ายงบประมาณได้ ๒. ในกรณีที่โครงการเป็นโครงการ ผูกพันหลายปี หน่วยงานต้องคัดเลือก ขั้นตอนที่มีประเด็นความ เสี่ยงการทุจริตตั้งแต่ระดับต่ำ ปานกลาง สูง สูงมาก มากำหนด มาตรการและดำเนินการได้ภายในปีงบประมาณนั้น ๆ

ตามนิยามประเภทของความเสี่ยงการทุจริตข้างต้น มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ การอนุมัติ อนุญาต การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนาจ ความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือตามระเบียบ/ข้อบังคับของหน่วยงาน เริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์บริบทองค์กรโดยการวิเคราะห์บทบาทภารกิจหน้าที่ของกระบวนการที่หน่วยงานจะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตนั้นมีการศึกษาทบทวนสถิติข้อมูลต่าง ๆ ของการให้บริการประชาชน โดย จะต้องเขียนขั้นตอนการทำงานในรูปแบบ Flow Chart ที่แสดงระยะเวลาและจำนวนครั้งในการให้บริการ ประชาชนหลังจากนั้นจะต้องมีการทบทวนเรื่องร้องเรียนการทุจริตเกี่ยวกับกระบวนการนี้ว่าในรอบหนึ่งปีที่ผ่าน มาเคยมีเรื่องร้องเรียนการทุจริตเกี่ยวกับกระบวนการนี้หรือมีการลัดคิวในการให้บริการหรือมีการจ่ายเงินเพื่อเร่ง ให้การทำงานรวดเร็วขึ้นหรือไม่ อย่างไรแต่หากตรวจสอบแล้ว พบว่าไม่เคยมีเรื่องร้องเรียนการทุจริตหรือประเด็น ในเรื่องที่ถูกกล่าวมาข้างต้นหน่วยงานอาจต้องจัดการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเป็น บุคคลภายนอกเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการให้บริการดังกล่าว และนำข้อมูลที่ได้จากการ ประชุมมาจัดทำเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตอันประกอบไปด้วย โอกาสเกิด (Likelihood) และ ผลกระทบ (Impact) ที่จะเกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการให้บริการ

๓.๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการใช้อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งโดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการบังคับใช้กฎหมายเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์บริบทองค์กรว่ามีอำนาจหน้าที่อย่างไรโดยนำเสนอสถิติของการร้องเรียนการทุจริตในรอบปีที่ผ่านมา หลังจากนั้นจึงเลือกภารกิจที่จะทำการประเมินความเสี่ยง

๓.๓ การใช้จ่ายงบประมาณการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นเรื่องของการดำเนินการโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ และโครงการที่จ่ายขาดจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ โดยหน่วยงานจะต้องชี้แจงว่ากระบวนการหรือโครงการนี้ดำเนินการมาจากงบประมาณใดเป็นโครงการจัดซื้อจัดจ้าง หรือโครงการที่มีทั้งการจัดซื้อจัดจ้าง และดำเนินการโดยหน่วยงานเอง การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณ นอกจากหน่วยงานจะเริ่มต้นจากการวิเคราะห์บริบทองค์กรแล้ว จะต้องวิเคราะห์ต่อว่าในรอบปีที่ผ่านมาเคยถูกสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทักท้วงเรื่องเกี่ยวกับกรณีการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือไม่ หรือหน่วยงานถูกร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือไม่ โดยหน่วยงานต้องทบทวนประเด็นดังกล่าวหรืออาจศึกษาเพิ่มเติมเพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลเบื้องต้น โดยพิจารณาเริ่มต้นตั้งแต่ขั้นตอนว่าโครงการของหน่วยงานมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร แล้วจึงวิเคราะห์แต่ละขั้นตอนว่าอาจจะมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตในขั้นตอนใดบ้าง ซึ่งทุกกระบวนการจะต้องมีการประเมินความเสี่ยงที่มุ่งไปสู่การมีโอกาสในการทุจริตตั้งแต่เริ่มต้นจนไปถึงสิ้นสุดกระบวนการในทุกขั้นตอนที่ดำเนินการตามกระบวนการตามโครงการที่เลือกมาทำการประเมินความเสี่ยง หลังจากนั้น จะนำมาสู่การจัดทำแผนและเมื่อทำแผนเสร็จเรียบร้อยแล้วจะเป็นการรายงานผลการดำเนินการตามแผนโดยต้องมีการจัดทำรายงานต่อการประชุมระดับบริหารขององค์กรเพื่อเป็นการสื่อสารให้ทุกคนในองค์กรรับรู้โดยทั่วกัน

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอนหลัก ๕ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต
- ๒) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยงานจะต้องค้นหากระบวนการงานซึ่งเป็นภารกิจงานหลักของหน่วยงานที่มีความเสี่ยงการทุจริต การค้นหาความเสี่ยงการทุจริตอาจค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิดหรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อนแต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐาน หรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้นน้อยอยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงานในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยี ไม่มีหรือไม่พอบุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจ ไม่มี จิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ ๒ กำหนดประเด็นความเสี่ยงทุจริต

เป็นขั้นตอนหลังจากที่หน่วยงานตกลงร่วมกันว่าจะนำกระบวนการงานใดมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน หลังจากนั้นให้หน่วยงานนำกระบวนการงานนั้นมาบรรยายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานในกระบวนการงานนั้น และทำการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนโดยการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตให้อธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบ พฤติการณ์ การทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมินให้ละเอียดและชัดเจนมากที่สุดว่า ใคร ทำอะไร อย่างไร เพื่ออะไร โดยเฉพาะรายละเอียดในส่วนที่เจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปมีพฤติกรรมทุจริตอย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการงานหรือโครงการ (Risk Owners) และ ตัวแทนของหน่วยงานอาจมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกด้วยก็ได้เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่องของตนเอง ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงทุจริต

หน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมินตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้ > โส (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ > ผล (Impact) การวัดความรุนแรงของเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้นโดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงินในคู่มือนี้เป็นเพียงตัวอย่างในการกำหนดเกณฑ์โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ทั้งนี้หน่วยงานต้องเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตกระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามความเหมาะสมของกระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

หลังจากหน่วยงานระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการงานแล้วโดยการให้หลังจากนั้นหน่วยงานต้องให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงาน คะแนนความเสี่ยงการทุจริตโดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และ ผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ว่าอยู่ในระดับสูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ ตามเกณฑ์ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ โดยตารางการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตการให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตและระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุมหรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริตโดยความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือกในลำดับต่อมา มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอาจมีหลากหลายวิธีการหน่วยงานควรทำการคัดเลือกวิธีที่ดีที่สุดและประเมินความคุ้มค่าและเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมินมาประกอบด้วย ทั้งนี้หน่วยงานจะต้องนำเสนอมาตรการในการป้องกันหรือควบคุมความเสี่ยง ได้แก่ แนวทางหรือวิธีการที่จะลดโอกาสความเสี่ยงในการกิจการให้บริการต่าง ๆ หลังจากได้มาตรการเรียบร้อยแล้ว จึงนำมาจัดทำสรุปเป็นแผนโดยจะต้องผ่านความเห็นชอบจากผู้บริหารสูงสุดขององค์กรและจะต้องมีการนำเข้าสู่การประชุมระดับบริหารขององค์กรเพื่อสื่อสารให้

บุคลากรในองค์กรได้รับรู้ รับทราบหลังจากมีแผนเรียบร้อยแล้วหลังจากที่หน่วยงานมีแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตแล้วจะต้องมีการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติภายในองค์กร และจะต้องมีการรายงานมาตรการหรือความคืบหน้าในการดำเนินการอยู่ในขั้นตอนใดซึ่งผลการดำเนินการจะต้องมีการรายงานต่อผู้บริหารสูงสุด และจะต้องนำเข้าสู่การนำเสนอในที่ประชุมของหน่วยงานพร้อมทั้งทำการเปิดเผยในเว็บไซต์ของหน่วยงานด้วย

จากการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต สามารถสรุปประเด็นความเสี่ยง โดยจำแนกตามระดับความเสี่ยงต่ำ และระดับความเสี่ยงปานกลาง มาดำเนินการจัดการความเสี่ยงในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยกำหนดมาตรการเพื่อลด/ถ่ายโอนความเสี่ยง เพื่อบริหารจัดการให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้และมีการดำเนินงานตามรูปแบบ และพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลวังหมี่ จึงได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้านที่ ๓ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ดังนี้

ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ๓ การใช้จ่ายงบประมาณ โครงการติดตั้งถังแชมเปญ หมู่ ๑ บ้านวังหมี่
วงเงิน ๔๕๔,๐๐๐- บาท

ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลวังหมี่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ หน้า ๑๙๘ งบลงทุน
ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ค่าก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภค

เพื่อจ่ายเป็นค่าติดตั้งถังแชมเปญ สูง ๒๐.๐๐ เมตร พร้อมก่อสร้างฐานรายละเอียดตามแบบแปลนที่
องค์การบริหารส่วนตำบลวังหมี่กำหนด

-เป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง
(ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๖๒

-เป็นไปตามแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ เพิ่มเติม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ หน้าที ๔๙ ลำดับที่ ๑

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

ชื่อหน่วยงาน.....องค์การบริหารส่วนตำบลวังหมี่ อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา.

ประเภทความเสี่ยงด้านที่.....๓ การใช้จ่ายงบประมาณ

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ....โครงการติดตั้งถังแชมเปญ หมู่๑ บ้านวังหมี่ วงเงิน ๔๕๔,๐๐๐- บาท

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
1	แผนการจัดซื้อจัดจ้าง :การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง/ขออนุมัติแผน/ประกาศเผยแพร่แผนการจัดซื้อจัดจ้าง	-โครงการไม่มีอยู่ในแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง และไม่มีประกาศเผยแพร่
2	ขอบเขตของงาน คุณลักษณะของงาน : การจัดทำร่างขอบเขตงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ (TOR)	-กำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ (TOR) อาจเอื้อประโยชน์ให้กับคู่ค้ารายใดรายหนึ่ง โดยคณะกรรมการอาจเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้รับจ้าง/ผู้ขาย
3	รายงานขอซื้อจ้าง : การจัดทำรายงานขอซื้อจ้าง/ประกาศร่างแลเอกสารประกวดราคา	-การจัดทำรายงานขอซื้อจ้างไม่สมเหตุสมผล
4	ดำเนินการจัดหา : การพิจารณาเอกสารการยื่นข้อเสนอการจัดซื้อจัดจ้างและจัดทำรายงานพิจารณาผลการจัดซื้อจัดจ้าง	-การใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการที่เอื้อประโยชน์ อาจพิจารณาคุณสมบัติของผู้เสนอราคา และเอกสารโดยไม่เป็นธรรมตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนดใน TOR หรือพิจารณาโดยใช้ดุลยพินิจ และมีการเรียกเอกสารเพิ่มเติมทำให้อีกรายตกหรือไม่ผ่านการพิจารณา
5	การทำสัญญา : การทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างตามแบบที่กำหนด	-การทำสัญญาโดยมีข้อความแตกต่างจากตัวอย่าง เช่น การกำหนดเงื่อนไขที่สำคัญ
6	การบริหารสัญญา	-การขยายระยะเวลาการส่งมอบงานที่เอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา
7	การตรวจรับ : การตรวจรับงาน/ การควบคุมงาน/การเบิกจ่ายตามสัญญา	-ผู้ควบคุมงานอาจรายงานที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง หรือไม่ตรงตาม TOR หรือสัญญา และการตรวจรับงานให้คู่สัญญาก่อนโดยที่งานยังไม่เสร็จสิ้นหรือแก้ไขงานไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	- เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ มีการร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	- หน่วยตรวจสอบภายใน/ภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	- มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	- ปรากฏข่าวสื่อที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน /เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต					
Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ คะแนน ขึ้นไป)

การประเมินความระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
๑	แผนการจัดซื้อจัดจ้าง : การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง/ขออนุมัติแผน/ประกาศเผยแพร่แผนการจัดซื้อจัดจ้าง	โครงการไม่มีอยู่ในแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง และไม่มีประกาศเผยแพร่	๑	๒	๒	ความเสี่ยงต่ำ
๒	ขอบเขตของงาน คุณลักษณะของงาน : การจัดทำร่างขอบเขตงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ (TOR)	-กำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ (TOR) อาจเอื้อประโยชน์ให้กับคู่ค้ารายใดรายหนึ่ง โดยคณะกรรมการอาจเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้รับจ้าง/ผู้ขาย	๒	๓	๖	ความเสี่ยงปานกลาง
๓	รายงานขอซื้อขอจ้าง : การจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้าง/ ประกาศร่างและเอกสารประกวดราคา	-การจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้างไม่สมเหตุผล	๒	๒	๔	ความเสี่ยงต่ำ
๔	ดำเนินการจัดหา : การพิจารณาเอกสารการยื่นข้อเสนอการจัดซื้อจัดจ้างและจัดทำรายงานพิจารณาผลการจัดซื้อจัดจ้าง	-การใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการที่เอื้อประโยชน์ อาจพิจารณาคุณสมบัติของผู้เสนอราคาและเอกสารโดยไม่เป็นธรรมตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนดใน TOR หรือพิจารณาโดยใช้ดุลยพินิจ และมีการเรียกเอกสารเพิ่มเติมทำให้อักรายตกหรือไม่ผ่านการพิจารณา	๒	๒	๔	ความเสี่ยงต่ำ
๕	การทำสัญญา : การทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างตามแบบที่กำหนด	-การทำสัญญาโดยมีข้อความแตกต่างจากตัวอย่าง เช่น การกำหนดเงื่อนไขที่สำคัญ	๒	๓	๔	ความเสี่ยงต่ำ
๖	การบริหารสัญญา	-การขยายระยะเวลาการส่งมอบงานที่เอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	๒	๒	๔	ความเสี่ยงต่ำ
๗	การตรวจรับ : การตรวจรับงาน/ การควบคุมงาน/ การเบิกจ่ายตามสัญญา	-ผู้ควบคุมงานอาจรายงานที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง หรือไม่ตรงตาม TOR หรือสัญญา และการตรวจรับงานให้ผู้สัญญา ก่อน โดยที่ยังไม่เสร็จสิ้นหรือแก้ไขงานไม่เป็นไปตามเงื่อนไข	๒	๓	๖	ความเสี่ยงปานกลาง

การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ งบประมาณงาน/โครงการ....โครงการติดตั้งถังแชมเปญ หมู่๑ บ้านวังหมี่ วงเงิน ๔๕๕,๐๐๐- บาท

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑.	แผนการจัดซื้อจัดจ้าง :การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง/ขอ อนุมัติแผน/ประกาศ เผยแพร่แผนการ จัดซื้อจัดจ้าง	โครงการไม่มีอยู่ใน แผนปฏิบัติการจัดซื้อ จัดจ้าง และไม่มี ประกาศเผยแพร่	ความ เสี่ยงต่ำ	การกำหนดจุดควบคุมในแต่ละ ขั้นตอน	มีการตรวจสอบและควบคุม ตามลำดับขั้น โดยหัวหน้า	๑ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้จ่าย งบประมาณ	กองคลัง
๒	ขอบเขตของงาน คุณลักษณะของงาน : การจัดทำร่างขอบเขต งานหรือรายละเอียด คุณลักษณะเฉพาะ (TOR)	-กำหนดรายละเอียด คุณลักษณะเฉพาะ (TOR) อาจเอื้อ ประโยชน์ให้กับคู่ค้า รายใดรายหนึ่ง โดย คณะกรรมการอาจ เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ รับจ้าง/ผู้ขาย	ความ เสี่ยง ปาน กลาง	การเผยแพร่ร่าง TOR ช่องทาง website ของ หน่วยงาน	-แต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความ เชี่ยวชาญ ความรู้ความสามารถ ในการจัดทำร่างขอบเขตของงาน จ้างออกแบบหรือควบคุมงาน ก่อสร้าง -มีการเผยแพร่ร่าง TOR ทาง website ของหน่วยงาน	๑ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้จ่าย งบประมาณ	กองช่าง/กอง คลัง

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ....โครงการติดตั้งถังแชมเปญ หมู่๑ บ้านวังหมี่ วงเงิน ๔๕๕,๐๐๐- บาท

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๓	รายงานขอซื้อของจ้าง : การจัดทำรายงานขอ ซื้อของจ้าง/ ประกาศ ร่างและเอกสาร ประกวดราคา	-การจัดทำรายงานขอ ซื้อของจ้างไม่ สมเหตุสมผล	ความ เสี่ยงต่ำ	การตรวจสอบในสาระสำคัญของเอกสาร การดำเนินการ จัดซื้อจัดจ้าง	ผู้บังคับบัญชาควบคุมและ ติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิด และกำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ ตามระเบียบและหนังสือสั่งการ อย่างเคร่งครัด	๑ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้จ่าย งบประมาณ	กองคลัง
๔	ดำเนินการจัดหา : การ พิจารณาเอกสารการ ยื่นข้อเสนอการจัดซื้อ จัดจ้างและจัดทำ รายงานพิจารณาผล การจัดซื้อจัดจ้าง	-การใช้ดุลยพินิจของ คณะกรรมการที่เอื้อ ประโยชน์ อาจ พิจารณาคุณสมบัติของ ผู้เสนอราคาและ เอกสารโดยไม่เป็น ธรรมตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนดใน TOR หรือ พิจารณาโดยใช้ดุลย พินิจและมีการเรียก เอกสารเพิ่มเติมทำให้ อภยาคหรือไม่ผ่าน การพิจารณา	ความ เสี่ยงต่ำ	การตรวจสอบในสาระสำคัญของเอกสาร การดำเนินการ จัดซื้อจัดจ้าง	-การพิจารณาคัดเลือกผู้ขาย ดำเนินการไปอย่างถูกต้อง ชัดเจน ตามกฎ ระเบียบ และ ให้เป็นไปตามข้อกำหนด -ควบคุมกำกับ ติดตาม และ ตรวจสอบการดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง เป็นระยะ	๑ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้จ่าย งบประมาณ	กองคลัง

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ....โครงการติดตั้งถังแก๊สเป็ญ หมู่๑ บ้านวังหมี่ วงเงิน ๔๕๔,๐๐๐- บาท

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๕	การทำสัญญา : การ ทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง ตามแบบที่กำหนด	-การทำสัญญาโดยมี ข้อความแตกต่างจาก ตัวอย่าง เช่น การ กำหนดเงื่อนไขที่ สำคัญ	ความ เสี่ยงต่ำ	การควบคุมกำกับ ติดตาม และตรวจสอบให้เป็นไปตาม รูปแบบสัญญา	การจัดทำสัญญาตามแบบที่ ระเบียบ กฎหมายกำหนด	๑ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้จ่าย งบประมาณ	กองคลัง
๖	การบริหารสัญญา	-การขยายระยะเวลา การส่งมอบงานที่เอื้อ ประโยชน์ให้กับ คู่สัญญา	ความ เสี่ยงต่ำ	การควบคุมกำกับ และติดตาม การปฏิบัติตามสัญญา	- คณะกรรมการตรวจรับ กำกับ ติดตามการส่งมอบงานให้เป็นไป ตามสัญญา และการเบิก จ่ายเงินให้เป็นไปตามเงื่อนไข ข้อกำหนดในสัญญา -การแจ้งเตือนเร่งรัดการ ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามสัญญา	๑ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้จ่าย งบประมาณ	คณะกรรมการ ตรวจรับ/กอง คลัง/กองช่าง
				การตรวจสอบในสาระสำคัญ ของกระบวนการ	-การกำกับ กำกับการปฏิบัติ หน้าที่ของคณะกรรมการ ให้ เป็นไปตามกฎ ระเบียบ	๑ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้จ่าย งบประมาณ	คณะกรรมการ ตรวจรับ/กอง คลัง/กองช่าง

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ....โครงการติดตั้งถังแชมเปญ หมู่๑ บ้านวังหมี่ วงเงิน ๔๕๔,๐๐๐- บาท

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๗	การตรวจรับ : การ ตรวจรับงาน/ การ ควบคุมงาน/การ เบิกจ่ายตามสัญญา	-ผู้ควบคุมงานอาจ รายงานที่ไม่ตรงกับ ข้อเท็จจริง หรือไม่ตรง ตาม TOR หรือสัญญา และการตรวจรับงาน ให้คู่สัญญาก่อนโดยที่ งานยังไม่เสร็จสิ้นหรือ แก้ไขงานไม่เป็นไป ตามเงื่อนไข	ความ เสี่ยง ปาน กลาง	การควบคุมกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการตรวจรับงาน	-คณะกรรมการตรวจรับ ปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์แนวทางการ พิจารณาขยายอายุสัญญาหรือ การงดหรือลดค่าปรับ อย่าง เคร่งครัด -การตรวจสอบรายละเอียดของ เนื้องานแต่ละงวด ตามเงื่อนไข แห่งสัญญา -การตรวจสอบการควบคุมงาน ว่าดำเนินการอย่างถูกต้องโดยไม่ ก่อให้เกิดผลเสีย หรือได้เปรียบ เสียเปรียบที่ไม่เป็นธรรมกับทั้ง สองฝ่าย	๓ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้ง่าย งบประมาณ	คณะกรรมการ ตรวจรับงาน/ กองช่าง/กอง คลัง

ลงชื่อ..... กมลพรรณ..... ผู้จัดทำ
(นางสาวกมลพรรณ กมลยะบุตร).
นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการ

ลงชื่อ..... ..... (ผู้ตรวจสอบ)
(นางสาวศพร อินทรารักษ์)
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังหมี่

ลงชื่อ..... ..... เห็นชอบ/อนุมัติ
(นายสำเริง รักษา)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังหมี่